

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
Навчально-науковий інститут психології**

Кафедра психології

Тюсова Марина Олексійовна

УДК 37.015.3:005.32

Кваліфікаційна робота

Смисложиттєві орієнтації як чинник навчальної мотивації студентів

053 «Психологія»
«Екстремальна та кризова психологія»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Кваліфікаційна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____ М. О. Тюсова

Науковий керівник

Петрунько Ольга Володимирівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри психології

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СМИСЛОВОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФАКТОРУ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ	7
1.1. Основні дефініції смисловожиттєвих орієнтацій особистості.....	7
1.2. Теоретичні особливості вивчення феномену навчальної мотивації	14
1.3. Особливості формування навчальної мотивації майбутніх психологів..	21
Висновки до розділу 1	29
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ТА СМИСЛОВОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СТУДЕНТА-ПСИХОЛОГА.....	31
2.1. Методологія та організація дослідження	31
2.2. Рівень сформованості навчальної мотивації та смисложиттєвих орієнтацій у студентів-психологів	37
2.3. Вплив смисловожиттєвих орієнтацій на формування навчальної мотивації у студентів-психологів	46
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ТРЕНІНГОВОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ СМИСЛОВОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ	56
3.1. Тренінгова програма розвитку смисловожиттєвих орієнтацій та формування навчально-мотиваційної сфери студентів-психологів.....	56
3.2. Дослідження динаміки змін у навчальній мотивації майбутніх психологів під впливом тренінгової програми	69
3.3. Методичні рекомендації для практичних психологів з формування навчальної мотивації студентів-психологів з врахуванням смисловожиттєвих орієнтацій	74
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82

РЕФЕРАТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

«Психологія самотності в контексті дорослішання та кризи»

У сучасному світі важливість формування мотивації до навчання вкрай актуальна, оскільки сучасні студенти втрачають інтерес до активного заняття навчальною діяльністю. Будь-яка діяльність залежить від певних мотивуючих чинників, які є каталізатором активності її учасника. Загальна сукупність цих чинників формує мотиваційний фон діяльності. У цьому відношенні навчальна діяльність не становить винятку. Вона включає в себе потреби студента, його інтереси, переконання, ідеали, самоусвідомлення, а також ціннісні орієнтації. Багатьох сучасних студентів турбують труднощі, що виникають у процесі навчання, і успішність у цій справі пов'язана з розумінням можливостей засвоєння знань і зацікавленістю у навчальних предметах.

Сучасна освітня парадигма підкреслює важливість розуміння та врахування складних мотиваційних механізмів у навчальному процесі. Одним із ключових аспектів, який впливає на активність та успішність студентів у вивченні, є їхні смислові уявлення та життєві орієнтації. Смесложиттєві орієнтації відображають особистісний світогляд та цінності, які визначають студентську поведінку, вибори та дії у навчальному середовищі.

Ця тема є предметом значного наукового та практичного інтересу багатьох авторів (Максименко С. Д., Зливкова В. Л., Кузікова С. Б. та інші), оскільки відповідно до сучасних підходів у психології освіти, розуміння смислових орієнтацій студентів є ключовим для розробки ефективних стратегій мотивації та підвищення їхньої академічної продуктивності. Врахування смислових уявлень дозволяє краще розуміти мотиваційні механізми, які впливають на студентське навчання та сприяють покращенню якості освіти.

У цьому контексті, ця робота присвячена дослідженню взаємозв'язку між смесложиттєвими орієнтаціями та навчальною мотивацією студентів.

Шляхом аналізу цього зв'язку ми маємо намір розкрити ключові аспекти, які впливають на навчальну активність та досягнення студентів у навчанні.

Різноманітні впливи формують світоглядну позицію особистості, її реакції та емоційний стан, що визначають сприйняття навколишнього світу та внутрішнього Я, а також адекватність сприйняття ситуацій і їхню оцінку. Одним із важливих чинників є особистісна мотивація, а під час здобуття вищої освіти таким фактором виступає навчальна мотивація.

Прагнення надати сенсу особистому існуванню є однією з важливих духовних потреб людини. Тому сучасний освітньо-виховний процес у сучасних закладах вищої освіти має спрямовуватися не тільки на передачу конкретних знань, а й на створення умов для розвитку смислових орієнтацій майбутнього фахівця. Ці орієнтації впливають на його поведінку, вибір цінностей, цілей та шляху розвитку як особистості, так і майбутнього фахівця з психології.

Учені розглядають смислові орієнтації з різних точок зору: зв'язок з цінностями особистості (Карпова І.); взаємозв'язок із шляхами самореалізації (Боднар М., Злобіна О.); включення до ієрархії життєдіяльності, що існують у свідомості людини (Аніщенко О., Варє І.); взаємодія з загальними суб'єкт-об'єктними орієнтаціями, які виявляються в різних життєвих ситуаціях (Коржова Ю.); визначення загальних чинників життєдіяльності людини, що формують загальну спрямованість і реалізуються в конкретних обставинах (Грачов О.); вплив на умови досягнення життєвого і професійного самовизначення студента (Гончар С.); орієнтацію особистості, наявність життєвих цілей, розсудливість у виборах і оцінках, задоволеність життям (самореалізація) та здатність брати за них відповідальність, впливаючи на їх перебіг (Каунова Н.).

Формування особистості є неперервним процесом, що відбувається протягом усього життя, а професійний розвиток стає однією з найважливіших частин такого постійного самовдосконалення. Важливість формування гармонійної особистості для студента особливо відчутна в професійному

середовищі, де мотиваційні чинники та смислові орієнтації грають визначальну роль.

Таким чином, наше дослідження має актуальність у сучасному контексті, оскільки спрямоване на вивчення взаємозв'язку між навчальною мотивацією та смисложиттєвими орієнтаціями майбутніх фахівців з психології.

Мета дослідження – визначити вплив смисложиттєвих орієнтацій на формування навчальної мотивації студентів.

Завдання роботи:

1. Проаналізувати основні дефініції смисловожиттєвих орієнтацій особистості як фактору формування мотивації до навчання у сучасних здобувачів вищої освіти.

2. Виявити емпіричним шляхом рівень сформованості та взаємозв'язку навчальної мотивації та смисловожиттєвих орієнтацій у майбутніх психологів

3. Розробити тренінгову програму розвитку орієнтацій та формування навчально-мотиваційної сфери студентів-психологів.

4. Дослідити динаміку змін у навчальній мотивації майбутніх психологів під впливом тренінгової програми.

5. Надати методичні рекомендації для практичних психологів з формування навчальної мотивації студентів-психологів з врахуванням смисловожиттєвих орієнтацій

Об'єкт дослідження – навчальна мотивація студентів.

Предмет дослідження – смисложиттєві орієнтації як чинник навчальної мотивації студентів.

У **вступі** обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методи; розкрито методологічні та теоретичні засади дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення кваліфікаційної роботи; наведено відомості про апробацію результатів дослідження, їх висвітлення у публікаціях, представлено дані щодо структури й обсягу кваліфікаційної роботи.

У першому розділі **«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СМИСЛОВОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФАКТОРУ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ»** у сучасній психології термін «мотивація» використовується для позначення системи факторів, що впливають на поведінку, а також як процес, що активує та підтримує цю поведінку. Мотивація описує взаємодію та трансформацію між індивідом та оточуючою ситуацією, що призводить до конкретних проявів поведінки.

Студенти, як представники відокремленого соціального групування, проявляють великий інтерес до пізнання та мають вищий рівень активності в суспільних справах. Їх мотивація до навчання розглядається як складна система різноманітних факторів-мотивів, що постійно змінюються та взаємодіють між собою. Смысловожиттєві орієнтації виступають основними показниками для самореалізації та визначення курсу особистості.

Під час професійного розвитку студентів-психологів формуються їх смысловожиттєві орієнтації, які визначаються як особистими, так і об'єктивними факторами. Особисті аспекти, такі як особистісні цінності, локус контролю, унікальні характеристики, навички та здібності, впливають на цей процес. Одночасно, формування смысловожиттєвих орієнтацій також залежить від об'єктивних факторів, таких як цінності соціального середовища, включаючи вимоги, норми та стандарти вищої професійної освіти.

Процес формування смысловожиттєвих орієнтацій майбутніх психологів включає в себе глибоке розглядання їхніх цінностей, визначення життєвих цілей та завдань за допомогою спеціально розробленої програми, спрямованої на усвідомлення власної внутрішньої позиції. Цей процес також передбачає розвиток адекватної самооцінки, вміння рефлексувати, комунікативних навичок та творчих здібностей, опираючись на глибокий аналіз і врахування індивідуально-психологічних особливостей та рівня особистісно-професійного розвитку, а також на взаємозв'язок між об'єктивними та суб'єктивними умовами.

У другому розділі **«ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ**

МОТИВАЦІЇ ТА СМИСЛОВОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СТУДЕНТА-ПСИХОЛОГА» Під час виконання дослідження була сформована вибірка, під час чого враховувались наступні моменти:

- Всі об'єкти дослідження були студентами, які навчалися за спеціальністю психологія на 2, 3 та 4 курсах.

- Розподіл вибірки був наступним: 40% становили студенти 2 курсу (20 осіб); 34% - студенти 3 курсу (17 осіб); 26% - студенти 4 курсу (13 осіб).

- Більшість об'єктів дослідження (52% вибірки) мали виражені соціальні мотиви в навчальній діяльності, з акцентом на співпраці ($X_c=3,07$). Це може бути пояснено специфікою професійної спрямованості вибірки (студенти-психологи) та процесами адаптації на різних етапах навчання. Наприклад, студенти 2 та 3 курсів демонстрували виражені соціальні мотиви (65% та 82,3% відповідно), у той час як студенти 4 курсу виявили переважання пізнавальних мотивів (92,3%), що може бути пов'язано з їх професійною зрілістю.

Шкали смисловожиттєвих орієнтацій відображають як високі, так і середні показники. За шкалою цілеспрямованості у житті високий рівень виявлено у 10% (5 осіб) вибірки; за шкалою процесуальності життя високі показники були виявлені у 8% (4 особи); за показниками результативності життя високий рівень зафіксовано у 16% (8 осіб) вибірки. Отже, за життєвими орієнтаціями найвищі значення спостерігаються за шкалою результативності життя. Це свідчить про те, що навіть у контексті дистанційного навчання рівень самореалізації залишається досить високим у студентів, які здобувають вищу освіту за спеціальністю 053 Психологія.

Крім того, шкала «Я» Локус-контролю показує, що 12% досліджуваних мають низькі показники, 80% - середній, а 8% - високий. Щодо шкали Локус-контролю життя, 16% вибірки мають низькі показники, а 84% - середній. Ці низькі результати можуть впливати з сумнівів щодо можливості тримати під контролем своє життя та загальної контрольованості, які можуть виникати під час процесу особистісного розвитку та зустрічі з викликами студентського

життя.

Щодо особливостей мотиваційного напрямку: найбільш характерною виявилась орієнтація на успіх (44%), при цьому значний відсоток характеризується невизначеністю у мотивації (40%). Ці результати можуть бути пояснені змінами у навчальному процесі, що відбуваються разом з початком нового навчального семестру.

Отже, мотивація у навчанні тісно вплетена у особисті цінності та сприйняття сенсу життя. Серед цікавих аспектів цих зв'язків можна відзначити вплив особистого сенсу життя на різноманітні мотиви, а також вплив широкого спектру соціальних мотивів на формулювання життєвих цілей. Ці аспекти вимагають подальшого глибшого дослідження.

У третьому розділі **«ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ТРЕНІНГОВОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ СМИСЛОВОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ»** Застосування запропонованої у дослідженні тренінгової програми сприяє підвищенню зацікавленості студентів у навчанні та самоосвіті, що в свою чергу призводить до підвищення їхньої успішності. Ефективність цього методу була перевірена під час педпрактики. Після впровадження даної методики студенти здатні легко висловлювати свої власні особисті життєві цінності та їхню важливість у контексті навчання та особистого розвитку. Вони також розуміють, як навчання в нашому університеті допомагатиме їм досягти успіху у майбутньому. Більшість студентів у групі виявили внутрішню мотивацію до навчання, що сприяло загальному підвищенню мотивації. З часом результати впровадження цієї методики проявилися в покращенні успішності студентів.

Ефективна робота практичних психологів у формуванні навчальної мотивації студентів-психологів базується на урахуванні їхніх смисловожиттєвих орієнтацій. Для досягнення цієї мети необхідно враховувати індивідуальні потреби та цінності кожного студента, його особистісні особливості та цілі. Рекомендації включають в себе застосування різноманітних методик, які сприяють стимулюванню інтересу до навчання,

активізації внутрішньої мотивації та розвитку саморегуляції. Важливим аспектом є підтримка студентів у виявленні і досягненні їхніх особистих та професійних цілей, що сприяє підвищенню ефективності навчального процесу та розвитку їхнього потенціалу. Ретельне вивчення та адаптація рекомендацій до конкретних потреб студентів дозволить практичним психологам успішно досягати поставлених цілей у формуванні навчальної мотивації.

Висновки.

Після проведення дослідження досягнуто певних висновків:

1. Проведений аналіз свідчить про те, що мотиваційний аспект особистості розглядається у психологічних дослідженнях як сукупність факторів або як процес, що визначає систему мотивів, що контролюють поведінку, та діяльність, що підтримує та стимулює цю поведінку. Встановлено, що навчальна мотивація - це специфічний тип мотивації, який відноситься безпосередньо до активності навчання. Вона може бути пізнавальною або соціальною, позитивною чи негативною тощо, і направляє активність особи, визначаючи силу та характер її інтересів.

Виявлено, що студентський період є часом інтенсивної соціалізації, розвитку вищих психічних функцій та формування інтелектуальної системи та особистості в цілому. Студентам властива висока пізнавальна мотивація та соціальна активність. Іншою важливою складовою активності особистості, вивченою в представленому дослідженні є її орієнтація на смислові цілі. Смислові орієнтації визначають самоактуалізацію та напрямки особистісного розвитку. Формування цих орієнтацій у студентів-психологів під час навчання зумовлене розвитком особистісних якостей та прийняттям цінностей оточення. Осмислене життя та смислові орієнтації тісно пов'язані з навчальною мотивацією, яка є головним фактором активної навчальної діяльності та спрямована на отримання необхідних навичок для досягнення життєвих цілей та самореалізації.

2. Навчальна мотивація студентів-психологів виявляється наступним чином: більшість учасників дослідження (52%) виявили домінування

соціальних мотивів стосовно навчання, зокрема, середнє значення мотиву співпраці становить 3,07; відсоток здобувачів вищої освіти, які мають домінуючі соціальні мотиви, складає 65% на другому курсі та 82,3% на третьому курсі; студенти четвертого курсу відрізняються домінуванням пізнавальних мотивів (92,3% випадків).

Смислові орієнтації студентів-психологів характеризуються як високими, так і середніми показниками (10% випадків мають високий рівень цілей у житті, 8% - у процесі життя, 16% - у результативності життя). В той же час, деякі випадки виявляють низькі показники на шкалах локусу контролю. Загальний рівень осмисленості життя здобувачів-психологів в основному характеризується середнім рівнем показників (84% випадків). Мотиваційний образ студентів-психологів відображає такі особливості: більшість з них зорієнтовані на досягнення успіху (44%), а також значна частка має невизначеність у своїй мотивації (40%). Ці висновки можуть бути пояснені характером групи здобувачів вищої освіти, особливими викликами на різних етапах навчання та змінами, що відбуваються у новому навчальному семестрі.

3. Під час аналізу взаємозв'язку мотивації до навчання та смислових орієнтацій майбутніх психологів були виявлені наступні особливості:

Зацікавленість у вивченні особистості, особливо у загальних пізнавальних мотивах та бажанні самостійного навчання, зв'язок з рівнем задоволення від продуктивності життя, що визначає ступінь задоволення від самореалізації, є значущим. Навчальна мотивація, яка переважно базується на соціальних мотивах, тісно пов'язана з рівнем задоволення від результативності життя (а також власною ефективністю), а також з рівнем віри у здатність контролювати власне життя. Зв'язок з рівнем задоволення від продуктивності життя, що визначає ступінь задоволення від самореалізації, є значущим. Навчальна мотивація, яка переважно базується на соціальних мотивах, тісно пов'язана з рівнем задоволення від результативності життя (а також власною ефективністю), а також з рівнем віри у здатність контролювати власне життя. Мотивація для навчання, що впливає з соціальних мотивів співпраці, також

співвідноситься із задоволеністю результативністю життя, а також із рівнем впевненості у здатності керувати власним життям.

Рівень комплексних соціальних мотивів як основна характеристика навчальної мотивації є типовим для тих, хто має обмежені навички у визначенні та формулюванні життєвих цілей. Загальна осмисленість життя корелює з мотивами самонавчання та більш конкретними соціальними мотивами. Пізнавальні мотиви навчання є характерними для тих, хто має схильність до досягнення успіху, що визначає пізнавальну мотивацію як основний чинник у власній компетентності, що зміцнює впевненість у власних здібностях та загалом впливає на орієнтацію на успіх у власній діяльності. Мотивація до навчання тісно пов'язана зі смисловими орієнтаціями та рівнем осмисленості життя, і проявляє свої особливості на різних стадіях навчання. Саме це відображає важливість подальшого дослідження навчальної мотивації студентів-психологів, а наша робота має потенціал стати важливим внеском у розвиток цієї наукової області.

4. З метою підвищення навчальної мотивації здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія розроблено тренінгову програму, яка спрямована на формування навчальної мотивації на основі смисловожиттєвих орієнтацій студентів. Ця програма передбачає розвиток і стимулювання рефлексії, що впливає на наступні психологічні структури.

5. За результатами дослідження виявлено достовірні відмінності у показниках пізнавального типу навчання, а саме комплексних ($t=2,23$; $p>0,05$) та самонавчання ($t=2,60$; $p>0,01$). Показники соціального типу мотивації до навчання також проявили достовірний приріст у комплексній мотивації ($t=2,13$; $p>0,05$) та мотивації до співпраці ($t=2,10$; $p>0,05$).

Проведений нами аналіз результатів дослідження домінуючого типу мотивації у здобувачів вищої освіти вказує на позитивний вплив проведеного формуючого етапу експерименту на визначення орієнтації до успішного навчання. Це свідчить про ефективність заходів, спрямованих на підтримку та підвищення мотивації студентів, що відображається у їхньому бажанні

досягати академічних успіхів та розвивати власні здібності. Дані результати можуть служити основою для подальших досліджень у галузі психології освіти та вдосконалення методів підтримки студентської мотивації в закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеєнко Т. Ф. Соціалізація особистості: можливості і ризики (соціально-педагогічний аспект) : науково-методичний посібник. Київ. 2007. 153 с. URL: <http://surl.li/dektj> (дата звернення: 27.03.2024)
2. Алмашій А. О. Студенство як соціальний феномен: концептуальний вимір. Регіональні студії, 2020. № 20. С. 80-84. <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2020.20.13>
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39643/1/15.pdf>
3. Альохін М. Смиложиттєві цінності та орієнтири сучасної української молоді індустріальних регіонів. *Нова парадигма*, 2019. Випуск 132. С. 153-162.
<https://www.novaparadigma.npu.edu.ua/index.php/novaparadigma/article/download/20/34/160>
4. Андрійчук І. Психологічні особливості розвитку професійної мотивації у майбутніх психологів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Психологічні науки*. 2018. Вип. 1, Том 1. С. 14-20. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/12207>
5. Антоненко Т. Л. Психологічні засади становлення ціннісно-сміслової сфери особистості майбутнього фахівця : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук за спеціальність 19.00.07 педагогічна та вікова психологія. Київ : Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 2019. 527 с. URL: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/disertaciya_antonenko_1571767290.pdf

6. Арістова Н. О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів: монографія. К.: ТОВ «ГЛІФМЕДІЯ», 2015. 240 с. URL: <http://surl.li/mkion> (дата звернення: 22.03.2024)
7. Бадюк І. Мотивація як чинник професійного зростання вчителя. *Директор школи. Шкільний світ*. 2019. № 2. С. 51–55.
8. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія. Київ-Чернівці: Букрек, 2018. 320 с.
9. Бондаренко Н. Особливості смисложиттєвих орієнтацій студентської молоді. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2023. Vol. 2, №. 1, 2023, pp. 49-61. doi: 10.46299/j.isjel.20230201.05. URL: <https://isg-journal.com/isjel/article/download/258/134> (дата звернення: 19.03.2024)
10. Борсук Ю. Г. Самооцінка як чинник мотивації досягнень у професійній діяльності осіб дорослого віку : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 053 Психологія науковий керівник: Гордієнко Наталія Василівна. Київ : Національний авіаційний університет. 2021. 94 с. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/54193> (дата звернення: 27.03.2024)
11. Варє І. С. Смисложиттєві орієнтації як суб'єктивна регулятивна система життєдіяльності особистості. теоретична модель смисложиттєвих орієнтацій : наукова стаття. С. 105-113. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3569/1/Vare.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)
12. Васильченко О. М., Льошенко О. А., Чмір О. В. Особливості смисложиттєвих орієнтацій студентів закладів вищої освіти. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2019. Вип. 34. С.160-170. DOI: <https://doi.org/10.31732/2707-9155-2019-34-160-170>
13. Вікторова Л. В., Тверезовська Н. Т., Михайліченко М. В., Ржевський Г. М. Основи соціалізації особистості : навчальний посібник. К. : «ЦП «КОМПРИНТ». 2017. 475 с.

URL:<https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/31c14508-37ea-4d00-a3a7-52fd0e422deb/content> (дата звернення: 27.03.2024)

14. Гаженко О. П. Система цінностей і життєвий стиль студентської молоді. *Практична психологія та соціальна робота*. 2021. № 12. С. 54-58.

15. Гусаківська С. С. Психологічні особливості формування ціннісно-сислової сфери майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальність. Педагогічна та вікова психологія. Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. 2014. 302 с.

URL: <https://theses.oa.edu.ua/DATA/28/GusakivskaSS.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)

16. Дуб В. Г. Психологічні особливості становлення ціннісно-сислової сфери майбутніх педагогів у процесі підготовки до професійної діяльності : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю. Педагогічна та вікова психологія. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. 24 с.

URL:https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/Avtoreferat/k.26.133.04/avtoreferat_dub.pdf (дата звернення: 14.03.2024)

17. Дука Т. М. Мотивація та її роль у процесі особистісного розвитку. Психологія особистості. *Габітус*. 2021. Випуск 30. С. 103-107.
<https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.30.17>

18. Замана Я. В. Гендерні особливості мотивації працівників організації : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 053 Психологія / науковий керівник професор Яковицька Л. С. Київ : Національний авіаційний університет. 2022. 109 с. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/58416/1/%D0%97%D0%B0%D0%BC%D0>

[%B0%D0%BD%D0%B0%20%D0%AF.%20%D0%92..pdf](#) (дата звернення: 22.03.2024)

19. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. К.: Педагогічна думка, 2016. 219 с.

URL:<https://core.ac.uk/download/pdf/77241343.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)

20. Казакова Є. С. Трансформація ціннісно-сміслової сфери особистості під впливом вітальної загрози, викликаной коронавірусною хворобою COVID-19: гендерний аспект. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2022. Т. 1, № 3. С. 131–140.

21. Кетлер-Митницька Т. С. Смісложиттєві орієнтації студентів соціономічних спеціальностей як чинник психологічного благополуччя в умовах війни. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : матер. міжнар. наук. конф. (м. Харків, 22–23 листопада 2023 року). Харків : ХДАК, 2023. С. 140–142. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/2458/%D0%94%D0%A0%20%D0%A1%D0%B8%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%92.%D0%92..pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 14.03.2024)

22. Ковалюк М. О. Ефективність формування мотивації праці ПАТ «Мотор Січ» : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра. Наук.керівник Андрусь О. І. Київ : Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». 2020. 110 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/4f81a4a4-79c3-405c-b284-6623bcc74029/content> (дата звернення: 22.03.2024)

23. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога. Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 310 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159118753.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)

24. Купрєєва О. І. Психологічні основи самореалізації студентів в інтегрованому освітньому середовищі : монографія. К.: Талком, 2021. 407

c.URL:https://lib.iitta.gov.ua/727960/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3.%D0%9A%D1%83%D0%BF%D1%80%D1%94%D1%94%D0%B2%D0%B0_%D0%9E.%D0%86..pdf (дата звернення: 14.03.2024)

25. Купрєєва О. І. Тренінгова програма сприяння самореалізації студентів в інтегрованому освітньому середовищі : наукова стаття, 2021. 17 с.URL:<https://lib.iitta.gov.ua/727961/3/C%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%9A%D0%9D%D0%A3%2021%20%D0%9F%D0%94%D0%A4.pdf> (дата звернення: 14.03.2024)

26. Купчак М. Я., Саміло А. В. Професійна мотивація як внутрішній чинник-розвитку професіоналізму майбутнього менеджера. Вісник ЛДУБЖД, 2020. №21. С. 107-112. DOI: 10.32447/20784643.21.2020.13URL:<https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/Visnik/article/download/1772/1693/> (дата звернення: 14.03.2024)

27. Курбатова А. О. Особистісні чинники професійної мотивації студентів з інвалідністю : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.01 - загальна психологія, історія психології. Київ : Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»; Національна академія педагогічних наук України; Інститут психології імені Г. С. Костюка. 2021. 227 с. URL: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/dis_kurbatova_1620062751.pdf (дата звернення: 14.03.2024)

28. Лагодзінська В. І. Творчість персоналу освітніх організацій як чинник психологічного здоров'я. *Психологічне здоров'я персоналу організацій в умовах пандемії COVID-19: проблеми та технології забезпечення : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції з організаційної та економічної психології (21 травня 2020 року)*. Київ – Біла Церква. 2020. С. 106-109. URL: https://lib.iitta.gov.ua/721277/1/zbirnyk_conf.pdf#page=106 (дата звернення: 22.04.2024)

29. Лозова О. М. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх психологів : монографія. Авт. кол.; під наук. ред. Лозової О. М. Вінниця: Віндрук, 2014. 184 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33689839.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)
30. Максименко С. Д., Зливкова В. Л., Кузікова С. Б. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 430 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32309683.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)
31. Максименко С. Д., Карамушка Л. М., Бендерець Н. М., Шевченко А. М., Креденцер О. В. Психологічне здоров'я персоналу організацій в умовах пандемії COVID-19: проблеми та технології забезпечення : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції з організаційної та економічної психології (21 травня 2020 року). Київ – Біла Церква, 2020. 135 с. URL: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/zbirnik_ost_var_1594384171.pdf (дата звернення: 22.03.2024)
32. Матяж С. В., Березянська А. О. Класифікація цінностей та ціннісних орієнтацій особистості. *Наукові праці. Соціологія*. 2020. Випуск 213. Том 225. С. 27-30. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2020/08/Npchdusoc_2013_225_213_7.pdf (дата звернення: 22.03.2024)
33. Мельник І. Особливості мотиваційної сфери сучасної молоді : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 053 Психологія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 53 с. URL: <http://surl.li/fvlgq> (дата звернення: 14.03.2024)
34. Мицишин М. М. Соціально-психологічний образ успішного фахівця як чинник професіоналізації студентської молоді : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю: 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи. Львів : Національний університет «Львівська політехніка». 2016.

261 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/166026/3/Dis_Myshchyshyn.pdf (дата звернення: 27.03.2024)

35. Міронов Д. Р. Психічне здоров'я: поняття та структура. Актуальні проблеми особистісного зростання. 2019. С. 90-91. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/29605/1/Mirov%20Dmitro.pdf> (дата звернення: 05.02.2024)

36. Москаленко О. В. Сучасні концепції ціннісно-сислової сфери особистості. *Вісник НТУУ-КПІ. Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2010. Випуск 2. С. 113-117. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/47229375.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)

37. Музика О. О. Смиложиттєві орієнтації та життєві цілі як чинники аксіогенезу музично обдарованих студентів. *Актуальні проблеми психології. Психологія обдарованості : збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*, 2018. Випуск 6. С. 173-180. URL: <http://appsychology.org.ua/data/jrn/v6/i14/21.pdf> (дата звернення: 14.03.2024)

38. Олійник В. В. Особливості формування професійної мотивації у майбутніх практичних психологів. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2018. VI (63). Issue: 153. P. 76-80. <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-153VI63-17> URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/04/Features-of-professional-motivation-of-the-students-V.-V.-Oliinyk.pdf> (дата звернення: 20.03.2024)

39. Павлевська О. Формування екзистенціально-смиложиттєвих орієнтацій віруючих пізньопротестантських конфесій. *Multiversum. Philosophical almanac*. 2018. С. 176-186. DOI: 10.35423/2078-8142.2015.9-10.14. URL: https://www.researchgate.net/publication/338995639_Formuvanna_ekzistencial

[no-smislozittevih orientacij viruucih piznoprotestantskih konfesij](#) (дата звернення: 07.04.2024)

40. Перелигіна Л., Похілько Д. Зміни смисложиттєвих орієнтацій особистості під впливом пандемії covid-19. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2023. № 1(5) С. 107-118. DOI 10.52363/dcpp-2023.1.10 URL: http://dcpp.nuczu.edu.ua/images/2023-1/2023_1_10.pdf (дата звернення: 19.03.2024)

41. Подшивайлов Ф. М., Сергєєнкова О. П. Мотиваційна сфера особистості: діагностично-розвивальний путівник : методичні рекомендації. Київ. 2015. 55. URL:https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12971/1/F_Podshyvailov_O_Serhieienkova_Motyvatsiyna_sfera_osobistosti.pdf (дата звернення: 27.03.2024)

42. Пророк Н. В., Кондратенко Л. О., Манилова Л. М. Психологічна діагностика мотивації особистості до навчання в умовах інформаційного суспільства : монографія. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 131 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/723282/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB_%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82_%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf (дата звернення: 22.03.2024)

43. Псуй І. В. Мотиваційні чинники навчальної діяльності здобувачів вищої освіти : кваліфікаційна робота за спеціальністю 053 Психологія. Науковий керівник: Періг І. М. 2021. 80 с. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35332/2/dyplom_Psui_I_2021.pdf (дата звернення: 22.03.2024)

44. Сальнік О. О. Формування ціннісних орієнтацій у здобувачів фахової передвищої освіти : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 053 Психологія, 2023. 77 с. URL: <https://naurok.com.ua/uploads/files/4473710/342604.pdf> (дата звернення: 22.03.2024)

45. Сивицька І. Г., Синиченко А. В. Мотивація як провідна рушійна сила активізації діяльності персоналу підприємства. *Економіка і*

організація управління. 2020. № 4(40). С. 178-186. DOI 10.31558/2307-2318.2020.4.17 URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/10200/10110> (дата звернення: 27.03.2024)

46. Сичук В. В. Динаміка мотивів учіння студентів : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра. Київ : Київський національний лінгвістичний університет. 2021. 101 с. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/2458/%D0%94%D0%A0%20%D0%A1%D0%B8%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%92.%D0%92..pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 14.03.2024)

47. Смоліна О. Особливості впливу мотивації на процес адаптації до навчання студентів другої вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки*. 2020. Вип. 11(56). С. 95-103. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2020.11\(56\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2020.11(56).09)

48. Столяренко О. Б. Психологія особистості : навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 280 с. URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Psykholohia-osobystosti.-Stoliarenko-O.-B..pdf> (дата звернення: 22.03.2024)

49. Тадеєва Т. В. Теорія самодетермінації Дісі-Раяна і навчальна мотивація. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка. Тернопіль, 2012. № 3. С. 213-221. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/2136> (дата звернення: 22.03.2024)

50. Телецька А. О. Поняття про навчальну мотивацію в психолого-педагогічній літературі. 2019. С. 100-102. URL: <https://jpvs.donnu.edu.ua/article/view/7238/7266> (дата звернення: 22.03.2024)

51. Теорія мотивації за А. Маслоу. Офіційний сайт «Освіта.уа». URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/psychology/29109/> (дата звернення: 27.03.2024)

52. Титаренко Т. Ландшафт життєтворення як територія особистісних змін: типологія і динаміка. *Індивідуальність у психологічних*

вимірах спільнот та професій: збірник наукових праць. К. : ТОВ «Альфа-ПК». 2020. С. 165-170.

53. Хоміцька М. А. Психологічні проблеми мотивації навчальної діяльності студентів в умовах воєнного стану : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 053 Психологія. Науковий керівник: Вишньовський В. В. Тернопіль : ТНТУ, 2023. 64 с. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42084> (дата звернення: 27.03.2024)

54. Шелупець О. Ю. Зв'язок навчальної мотивації зі смисложиттєвою орієнтацією студентів-психологів : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра спеціальності «Психологія». Київ : Національний авіаційний університет. 2022. 46 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/55834> (дата звернення: 14.03.2024)

55. Ярош Н. С. Саногенне мислення як чинник стрес-долаючої поведінки особистості : дис. к.психол.н. : 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології» (Психологічні науки). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Київ. 2018. 235 с. URL: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/disertaciya_yarosh_1540403786.pdf (дата звернення: 14.03.2024)

56. Ящишина Ю. М., Мироненко Є. В. Особливості розвитку ціннісно-сміслових орієнтацій майбутніх управлінців. *Науковий вісник ДГМА*. 2017. № 1 (22Е). С. 211-221.
URL: [http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%961\(22%D0%95\)_2017/article/32.pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/science_vesnik/%E2%84%961(22%D0%95)_2017/article/32.pdf) (дата звернення: 22.03.2024)

57. Andryewskaja S., Bryksa Y., Kiryienka A., Khudziakov A. The relationship of value and life-meaning orientations of modern students with pedagogical technologies of educational activities. *Journal of Physics: Conference Series*. 2020. P. 1691. 012234. 10.1088/1742-6596/1691/1/012234.

58. Behr A., Giese M., Tegum Kamdjou H. D., Theune K. Dropping out of university: A literature review. *Rev. Educ.* 2020. V. 8. P. 614–652.
59. De Cooman R., Mol S. T., Billsberry J., Boon C., Den Hartog D.N. Epilogue: Frontiers in Person–Environment Fit Research. *Eur. J. Work Organ. Psychol.* 2019. V. 28. P. 646–652.
60. Deng H., Wu C.-H., Leung K., Guan Y. Depletion from Self-Regulation: A Resource-Based Account of the Effect of Value Incongruence. *Pers. Psychol.* 2016. V. 69. P. 431–465.
61. Fantinelli S., Esposito C., Carlucci L., Limone P., Sulla F. The influence of individual and contextual factors on the vocational choices of adolescents and their impact on well-being. *Behav. Sci.* 2023. V. 13. P. 233.
62. Gottfried A. E. Academic intrinsic motivation: Theory, assessment, and longitudinal research. In *Advances in Motivation Science; Elliot A. J., Ed.; Elsevier Academic Press: Cambridge, MA, USA.* 2019. P. 71–109.
63. Howard J. L., Bureau J. S., Guay F., Chong J. X., Ryan R. M. Student motivation and associated outcomes: A meta-analysis from self-determination theory. *Perspect. Psychol. Sci.* 2021. V. 16. P. 1300–1323.
64. Liu R., Photchanachan S. Influence of Person-environment Fit on Work Passion of University Graduates. *Int. Bus. Res.* 2021. V. 14. P. 1–49.
65. Ryan R. M., Deci E. L. Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemp. Educ. Psychol.* 2020. V. 61. P. 101860
66. Sun Y., Billsberry J. An Investigation into How Value Incongruence Became Misfit. *J. Man. Hist.* 2022. V. 29. P. 423–438.
67. Tesi A., Di Santo D., Aiello A. Academic Motivation of Students Experiencing Person-Environment Misfit in Social Work Educational Settings: The Role of Social Dominance Orientation. *Eur. J. Investig. Health Psychol. Educ.* 2024. V. 14. P. 272–283. <https://doi.org/10.3390/ejihpe14020018>